

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αικατερίνη Σπυριδάκη – Βουλευτής Ν. Λασιθίου

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 2025

ΠΡΟΣ: τον Υπουργό Εσωτερικών, κ. Θεόδωρο Λιβάνιο

ΘΕΜΑ: « Επιστημονικά και θεσμικά προβλήματα του Προγράμματος "ΑΡΓΟΣ"»

Κύριε Υπουργέ,

Ο Ν. 4830/2021 (ΦΕΚ Α 169/18.09.2021) για το «Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς – Πρόγραμμα ΑΡΓΟΣ» εισήγαγε τη δημιουργία του Εργαστηρίου Φύλαξης και Ανάλυσης Γενετικού Υλικού Ζώων Συντροφιάς (ΕΦΑΓΥΖΣ) στο Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ), με σκοπό τη συλλογή, φύλαξη, επεξεργασία και ανάλυση γενετικού υλικού σκύλων και γατών, προκειμένου να διευκολύνεται η ταυτοποίηση γεννητόρων εγκαταλελειμμένων ή κακοποιημένων ζώων. Για την ίδρυση και λειτουργία του ΕΦΑΓΥΖΣ προβλέφθηκε εφάπαξ χρηματοδότηση ύψους 2.000.000 ευρώ από τον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ με το άρθρο 14 του νόμου καθορίστηκε ότι κάθε ιδιοκτήτης ζώου που δεν επιθυμεί να το στείρωσει οφείλει να αποστέλλει δείγμα γενετικού υλικού, καταβάλλοντας παράβολο ύψους 135–150 ευρώ συν ταχυδρομικά έξοδα έως 10 ευρώ. Από το ποσό αυτό το 40% αποδίδεται στο ΙΙΒΕΑΑ, το 10% στον κτηνίατρο που λαμβάνει το δείγμα και το 50% στους Δήμους, γεγονός που αναδεικνύει έναν εισπρακτικό χαρακτήρα, προκαλώντας εύλογα ερωτήματα για τη χρηστή διαχείριση δημόσιων πόρων.

Ωστόσο, τέσσερα χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου, η εφαρμογή του παρουσιάζει σοβαρές

αδυναμίες. Δεν έχουν παρουσιαστεί επιστημονικά δεδομένα που να αποδεικνύουν ότι η ταυτοποίηση γεννητόρων εγκαταλελειμμένων ή νεκρών ζώων είναι εφικτή. Δεν έχει διευκρινιστεί αν η μέθοδος είναι επιστημονικά επικυρωμένη, αν διαθέτει πιστοποίηση ISO και αν το επιστημονικό προσωπικό είναι σε θέση να εφαρμόσει αξιόπιστα τις διαδικασίες ή αν απαιτείται μακροχρόνια ερευνητική προετοιμασία. Επίσης, δεν έχει γνωστοποιηθεί εάν υπάρχουν παραδείγματα εφαρμογής σε άλλες χώρες και με ποια αποτελέσματα, ούτε ποια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών εισηγήθηκε το μέτρο και βάσει ποιων επιστημονικών δεδομένων.

Τα προβλήματα δεν περιορίζονται στο επιστημονικό σκέλος αλλά επεκτείνονται και στην εφαρμοσιμότητα και κοινωνική δικαιοσύνη. Η υποχρεωτική αποστολή DNA επιβάλλει σημαντικό οικονομικό βάρος στους ιδιοκτήτες ζώων και δημιουργεί αντικίνητρο για την υιοθεσία αδέσποτων. Είναι μάλιστα πιθανό ένας νέος ιδιοκτήτης να βρεθεί αντιμέτωπος με ευθύνες για συγγενικά αδέσποτα ζώα, χωρίς καμία γνώση ή υπαιτιότητα. Παράλληλα, παρατηρείται άνιση μεταχείριση μεταξύ κατηγοριών σκύλων, καθώς οι ποιμενικοί εξαιρούνται από την υποχρέωση DNA, ενώ οι κυνηγετικοί όχι, με αποτέλεσμα να προβλέπεται ακόμη και αφαίρεση της άδειας θήρας για δύο έτη. Επιπλέον, η νομοθεσία τιμωρεί τον ιδιοκτήτη που αδυνατεί να συντηρήσει το ζώο του, επιβάλλοντας πρόστιμο 300 ευρώ για σκύλο και 100 ευρώ για γάτα στην περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί υιοθεσία εντός δύο μηνών. Όλα αυτά ενισχύουν τον κίνδυνο αύξησης των αδέσποτων αντί να τον μειώνουν.

Πρακτικά προβλήματα εντοπίζονται και στη διαδικασία αιμοληψίας, η οποία αποδεικνύεται ανεφάρμοστη, με εκτιμήσεις που φθάνουν στις 70–80 αιμοληψίες ημερησίως ανά δήμο, αριθμό ανέφικτο δεδομένων των υποστελεχωμένων δημοτικών και δημόσιων κτηνιατρικών υπηρεσιών. Παράλληλα, η καθολική στείρωση που προβλέπει ο νόμος έχει αμφισβητηθεί από την επιστημονική κοινότητα ως ατεκμηρίωτη και ενίοτε επικίνδυνη για την υγεία των ζώων. Ο συνδυασμός στείρωσης και DNA εκλαμβάνεται ως τιμωρητικό και εισπρακτικό μέτρο, χωρίς ουσιαστική συνεισφορά στη μείωση των αδέσποτων.

Σημαντικό είναι επίσης να ληφθούν υπόψη οι τοποθετήσεις των αρμόδιων φορέων. Ο Πανελλήνιος Κτηνιατρικός Σύλλογος έχει χαρακτηρίσει τη βάση τήρησης γενετικού υλικού ως μέτρο πρακτικά ανεφάρμοστο και χωρίς καμία ουσιαστική χρησιμότητα στη λύση του προβλήματος των αδέσποτων ζώων, επισημαίνοντας ότι καταλήγει να αποτελεί «φωτογραφική διάθεση δημοσίου χρήματος» και φοροεισπρακτική αντιμετώπιση των ιδιοκτητών ζώων

συντροφιάς. Ανάλογη κριτική έχει διατυπώσει και η Ομοσπονδία Ζωοφιλικών Σωματείων Ελλάδας, η οποία καταγγέλλει τις διαρκείς παρατάσεις και τις πρόχειρες νομοθετικές παρεμβάσεις, μιλώντας για πολιτική που στερείται επιστημονικής τεκμηρίωσης, κοινωνικής λογοδοσίας και διαφάνειας. Οι δύο αυτοί φορείς, που εκπροσωπούν επιστημονικά και κοινωνικά την προστασία των ζώων, υπογραμμίζουν ότι η πραγματική φιλοζωική πολιτική δεν μπορεί να στηρίζεται σε ανεφάρμοστα και δαπανηρά μέτρα, αλλά σε δημοτικά κτηνιατρεία, καταφύγια και ελεγκτικούς μηχανισμούς που θα εξασφαλίζουν την ουσιαστική ευζωία των ζώων συντροφιάς.

Αντί για αυτά τα ανεφάρμοστα και εισπρακτικά μέτρα, η κατεύθυνση που προκρίνουν οι επιστημονικοί και φιλοζωικοί φορείς είναι η ίδρυση, στελέχωση και χρηματοδότηση δημοτικών κτηνιατρείων και καταφυγίων, καθώς και η ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών για την εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας, ώστε να υπάρξει πραγματική προστασία των ζώων συντροφιάς και διασφάλιση της διαφάνειας στη διαχείριση των πόρων.

Παράλληλα, είναι αναγκαία η επανεξέταση του πλαισίου των προστίμων και ποινών, προκειμένου να αποκατασταθεί η αναλογικότητα και το αίσθημα δικαιοσύνης. Δεν μπορεί, για παράδειγμα, να προβλέπεται πρόστιμο 10.500 ευρώ για την παράβαση της υποχρεωτικής στείρωσης ή της σήμανσης, ενώ η θανατώση ζώου —ακόμα και νύχτα— να τιμωρείται με μόλις 900 ευρώ. Τέτοιες στρεβλώσεις υπονομεύουν την ουσία της φιλοζωικής νομοθεσίας και στέλνουν λάθος μηνύματα στην κοινωνία. Η πολιτεία οφείλει να αναθεωρήσει τις σχετικές διατάξεις, ώστε τα αδικήματα που αφορούν την κακοποίηση ή θανάτωση ζώων να αντιμετωπίζονται με τη βαρύτητα που τους αρμόζει.

Δεδομένων όλων των παραπάνω,

Ερωτάσθε κύριε Υπουργέ,

- 1. Υπάρχει επιστημονικά τεκμηριωμένη και διεθνώς αναγνωρισμένη μέθοδος για την ταυτοποίηση γεννητόρων εγκαταλελειμμένων, νεκρών ή κακοποιημένων ζώων συντροφιάς; Σε ποια επιστημονικά περιοδικά έχει δημοσιευθεί;*
- 2. Έχει επικυρωθεί η μέθοδος από το IIBEAA ή διαθέτει σχετική πιστοποίηση ISO;*
- 3. Είναι το επιστημονικό προσωπικό επαρκές και έτοιμο να εφαρμόσει τις μεθόδους αυτές;*

4. Σε ποιες χώρες εφαρμόζεται η συλλογή DNA για τον ίδιο σκοπό και ποια είναι τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα;
5. Ποια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών εισηγήθηκε το μέτρο και με ποια επιστημονικά στοιχεία;
6. Πώς δικαιολογείται η επιβολή παραβόλων ύψους 135–150 ευρώ ανά ζώο, όταν το μέτρο κρίνεται ανεφάρμοστο και εισπρακτικό;
7. Με ποιον τρόπο διασφαλίζεται ότι δεν δημιουργούνται αντικίνητρα για την υιοθεσία αδέσποτων;
8. Γιατί τιμωρείται ο ιδιοκτήτης που αδυνατεί να συντηρήσει το ζώο του με πρόστιμα αντί να διευκολύνεται η υιοθεσία;
9. Πώς θα καταστεί εφικτή η εφαρμογή του νόμου, όταν οι Δήμοι και οι κτηνιατρικές υπηρεσίες είναι υποστελεχωμένοι;
10. Σκοπεύει το Υπουργείο να επανεξετάσει συνολικά το πλαίσιο της υποχρεωτικής στείρωσης και της λήψης DNA και να το αντικαταστήσει με πολιτικές όπως τα δημοτικά κτηνιατρεία και τα καταφύγια, που αποτελούν τη μόνη πραγματικά βιώσιμη λύση για τα αδέσποτα ζώα;
11. Προτίθεται το Υπουργείο να επανεξετάσει το πλαίσιο των προστίμων που προβλέπει ο Ν. 4830/2021, ώστε να αποκατασταθεί η αναλογικότητα μεταξύ διοικητικών παραβάσεων και σοβαρών πράξεων κακοποίησης ή θανάτωσης ζώων;

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη